

ШВЕЙЦАРСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ПРОЄКТ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Марія Міщенко
Сергій Яцковський

Опорна кухня як ефективна модель
організації харчування.
Субвенції на 2025 рік.

Що таке опорна кухня?

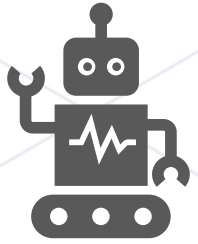
«Опорна кухня - модель організації харчування, що є ідентичною до моделі “базова кухня” та передбачає виконання функцій постачальника послуг з харчування, шляхом доставки готової гарячої їжі у прилеглі заклади освіти і заклади оздоровлення та відпочинку, де **організація гарячого харчування є неможливою та/або економічно недоцільною**».

[ПКМУ від 1 червня 2023 р. № 549 «Про внесення змін до Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку»](#)

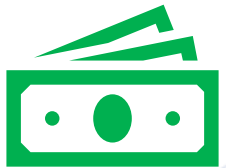
Коли опорна кухня може бути доцільною?

Гострий дефіцит кухарів у закладах освіти, зменшення затрат робочого часу

Модернізація одного харчоблоку замість декількох

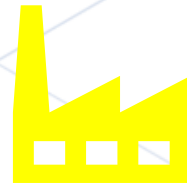
Оптимізація витрат на енергоносії

Неможливість дотримання вимог НАССР в усіх закладах освіти

Пошкоджений заклад освіти, викрадене обладнання

Немає постачальників послуг кейтерингу з приватного сектора (або є невдоволення такими послугами)

DECIDE

швейцарсько-український проект
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Вимоги

Наявність спеціального транспорту та умов перевезення:

- покриття кузова зсередини (оцинкований метал, алюміній тощо, що має висновок держ.сан-епід.експертизи);
- зйомні стелажі;
- санітарний одяг;
- особова мед.книжка (при собі);
- проходження обов'язкових мед.оглядів

[Детальніше у статті 44 ЗУ «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»](#)

- загальний час з моменту приготування, транспортування та видачі не повинен перевищувати дві години

Вимоги

Термоізоляційні бокси

Оснащення «базової кухні»

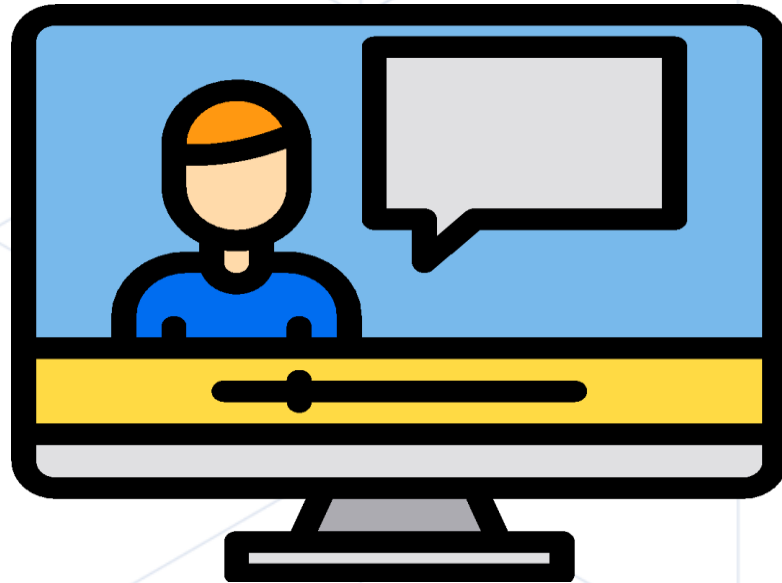
- + зона фасування і упакування готових страв
- + окремий вхід/вихід для доставки їжі до прилеглих закладів та зонами повернення
- + зона миття та зберігання тари для доставки їжі

- ✓ приміщенням для недовготривалого зберігання термобоксів;
- ✓ зона роздаткової лінії в обідньому залі;
- ✓ зона миття та зберігання столового посуду.

DECIDE

швейцарсько-український проєкт
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Історія успіху Городоцької громади

Штат

Сестра медична з дієтичного харчування	0,5	При кількості від 60 до 200 учнів, які харчуються
	1	понад 200 учнів, які харчуються
Шеф-кухар	1	За умови якщо школа самостійно організовує харчування
Кухар	0,5	У школах, які самостійно організовують харчування учнів 1 - 4 класів та інших учнів, які згідно з чинним законодавством забезпечуються харчуванням: до 60 учнів, що харчуються
	1	60 - 100 учнів, що харчуються
	1,5	100 - 200 учнів, що харчуються
	2	понад 200 учнів, що харчуються
		Додатково на кожні наступні 200 учнів, що харчуються, вводиться 1 штатна одиниця кухаря, але не більше 5 штатних одиниць
Підсобний робітник	1	У школах, які організовують харчування учнів самостійно
Комірник	1	У школах, які організовують харчування учнів самостійно

Типові штатні нормативи для ЗЗСО – зі змінами 02.10.2024

Як запровадити опорну кухню?

Відповідальність за організацію харчування учнів у закладах освіти незалежно від підпорядкування, типу і форми власності, додержання вимог санітарного законодавства, законодавства про безпеку та якість харчових продуктів **покладається на засновників та керівників відповідних закладів освіти.**

НЕ вимога законодавства
Спосіб себе УБЕЗПЕЧИТИ

1. **Рішення місцевої ради**
2. Положення про організацію харчування у територіальній громаді
3. Деталізований алгоритм організації харчування, що суттєво допомагатиме при заходах державного нагляду і контролю:
 - графік та маршрут постачання (підстава та доказ відповідності 2м год.);
 - функціональні зобов'язання закладів освіти;
 - спосіб оплати (для дітей, які харчуються за кошти батьків);
 - тощо.

ШВЕЙЦАРСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ПРОЄКТ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Марія Міщенко
Сергій Яцковський

Опорна кухня як ефективна модель
організації харчування.
Субвенції на 2025 рік.

Кабінет Міністрів України ухвалив три постанови, що стосуються харчування

[Постанова КМУ від 20.12.24 р. № 1456](#)

Субвенція на **забезпечення** харчування учнів початкової школи

[Постанова КМУ від 20.12.24 р. № 1451](#)

Субвенція на **покращення** якості гарячого харчування учнів початкової школи

[Постанова КМУ від 30.12.24 р. № 1548](#)

Субвенція на модернізацію **їдалень (харчоблоків)** закладів освіти

Обсяги субвенцій

Субвенція на **забезпечення харчування** учнів початкової школи

[Постанова КМУ від 20.12.24 р. № 1456](#)

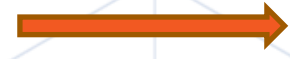

2,8 млрд грн

[Розподіл: тут](#)

Субвенція на **покращення якості гарячого харчування** учнів початкової школи

[Постанова КМУ від 20.12.24 р. № 1451](#)

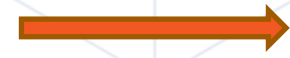
74,6 млн грн

[Розподіл: тут](#)

Субвенція на модернізацію **їдалень (харчоблоків)** закладів освіти

[Постанова КМУ від 30.12.24 р. № 1548](#)

960 млн грн

[ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ](#)

DECIDE

швейцарсько-український проект
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Субвенція на забезпечення харчування учнів початкової школи

Спрямування субвенції:

- забезпечення одноразовим гарячим харчуванням учнів, які здобувають початкову освіту, зокрема шляхом організації педагогічного патронажу з проведенням для них навчальних занять, консультацій, оцінювання в закладі освіти з відповідним зазначенням в індивідуальному навчальному плані;
- заклади освіти з очним або змішаним навчанням;
- вартість одноразового гарячого харчування на одного учня початкових класів не може перевищувати вартість одноразового гарячого харчування учня 5—11 (12) класу пільгової категорії;
- (сніданок — до 12 години 00 хвилин або обід з 12 години 00 хвилин) залежно від організації навчання (у разі запровадження навчання у дві зміни)

КРІМ учнів, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи

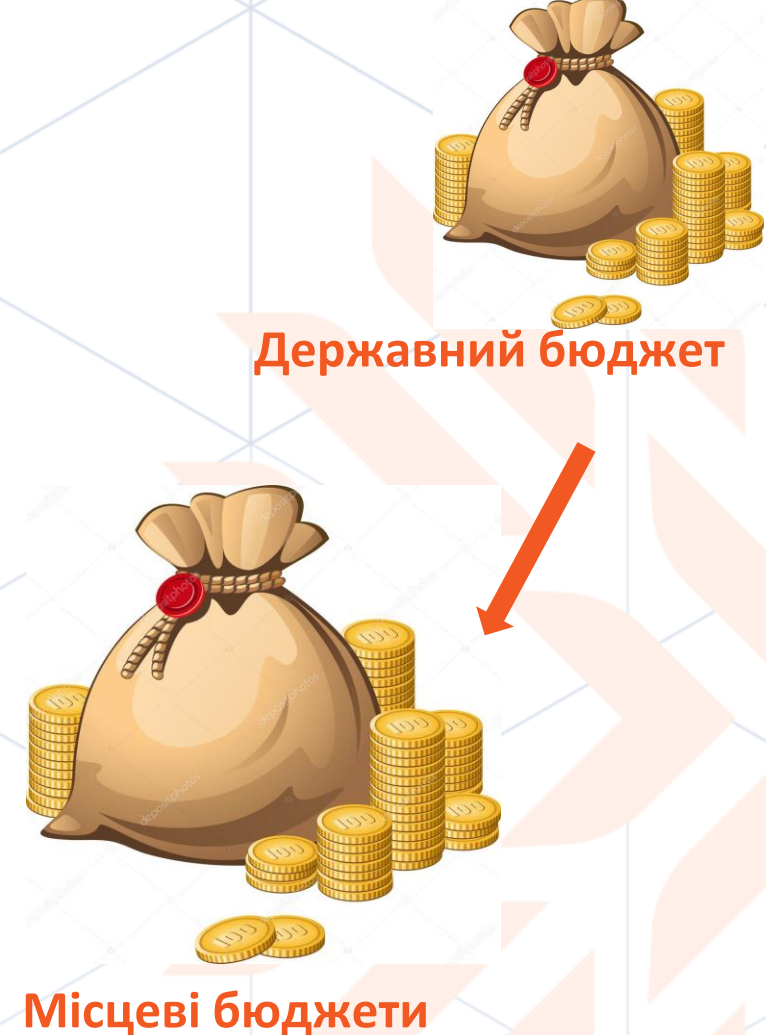
Нагадування: Відповідно по Порядку організації харчування (постанова 305) вартість харчування встановлюється засновником (засновниками) таких закладів щороку відповідно до норм харчування з урахуванням режиму (кратності) харчування

Пільгові категорії «за законом»

Засновники забезпечують безоплатним гарячим харчуванням:

- дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування,
- дітей з ООП, які навчаються у спеціальних та інклюзивних класах (групах),
- дітей із «малозабезпечених» сімей,
- дітей з числа осіб, визначених у статтях 10 та 10-1 ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»,
- **осіб інших категорій, визначених законодавством та/або рішенням органу місцевого самоврядування**

- **ВПО**
- **Постраждалих внаслідок війни**
- **Постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи**
- **Учні початкової школи (305 постанова)**

Примітка: безоплатне харчування ВСІХ учнів 5-11 (12) класів ЗЗСО є лише перспективою та станом на 07.01.2025 року не визначено жодним актом законодавства

Розрахунок

100% коштів субвенції - у разі придбання продуктів харчування для самостійної організації харчування

не більше 70% коштів субвенції - на оплату послуг кейтерингу, аутсорсингу (не менше 30% забезпечується коштами місцевого бюджету)

Залишки

За умови забезпечення одноразовим гарячим харчуванням учнів початкових класів в повному обсязі залишок субвенції наприкінці поточного року може спрямовуватися на закупівлю продуктів харчування з розрахунку на **10 навчальних днів січня наступного року.**

Перерозподіл, трансферти, залучення коштів

Місцеві ради мають право перерозподіляти у межах відповідного місцевого бюджету обсяг субвенції в поточному бюджетному періоді між закладами освіти

Місцеві ради мають право передавати кошти субвенції як міжбюджетний трансферт іншим місцевим бюджетам

МТД, благодійна допомога та інші джерела, не заборонені законодавством – можуть бути залучені як додатковий ресурс

Субвенція на покращення якості харчування

Призначення:

- фінансування покращення для покращення споживної якості харчування (додавання нових інгредієнтів/продуктів, збільшення кількості інгредієнтів/продуктів або заміни інгредієнтів/продуктів на інші) при самостійній організації харчування;
- відшкодування до 30 відсотків вартості послуг кейтерингу, аутсорсингу при наданні відповідної послуги;
- зменшення батьківської плати за харчування, що не покривається коштом державного або місцевого бюджету при дво/три-разовому харчуванні

Спрямування субвенції:

- заклади освіти з очним або змішаним навчанням, перелік яких затверджується наказом МОН.

Розрахунок

• **30%** від затвердженої орієнтовної вартості для кожного регіону * на кількість порцій

ОРІЄНТОВНА ВАРТІСТЬ

порції гарячого харчування, визначена Всесвітньою продовольчою програмою Організації Об'єднаних Націй, для розрахунку надання фінансової допомоги закладам загальної середньої освіти за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на покращення якості гарячого харчування учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти

Назва адміністративно-територіальної одиниці	Вартість порції, гривень
Київська область	49
Вінницька область	35
Дніпропетровська область	40
Закарпатська область	37
Запорізька область	45
Львівська область	40
Миколаївська область	50
Одеська область	48
Полтавська область	35
Сумська область	39
Тернопільська область	35
Харківська область	45
Хмельницька область	35
Черкаська область	39
Чернівецька область	36
Чернігівська область	39

Наприклад, для Чернігівської області це =
30% від 39 грн = 11,7 грн * кількість порцій

Нагадування: Відповідно по Порядку організації харчування (постанова 305) вартість харчування встановлюється засновником (засновниками) таких закладів щороку відповідно до норм харчування з урахуванням режиму (кратності) харчування

Залишки

- НЕ Є ПЕРЕХІДНИМИ
- ОВА/ОДА у разі утворення залишку коштів субвенції за результатами виконання в повному обсязі завдань із покращення якості гарячого харчування інформують МОН - протягом 5 днів з дня його утворення

Звітність

ОВА/ОДА

звіт МОН про використання субвенції за формою **щомісяця до 10 числа**

Казначейство

звіт МОН, Мінфін про обсяги перерахування субвенції та касові видатки в розрізі місцевих бюджетів **щомісяця до 15 числа**

МОН

надання Мінфіну зведеної інформації про використання субвенції **щомісяця до 30 числа**

ЗВІТ

_____ про використання
(найменування структурного підрозділу облдержадміністрації (обласної військової адміністрації)
субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на покращення якості гарячого харчування учнів початкових
класів закладів загальної середньої освіти за _____ 202_ року
(місяць)

№	Область	Назва місцевого бюджету адміністративно-територіальної одиниці	Код бюджету	ID закладу освіти в програмно-апаратному комплексі "Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту"	Назва закладу освіти	Спосіб використання субвенції	Кількість учнів початкових класів	Кількість порцій за місяць	Обсяг фінансування, тис. гривень		
									надійшло коштів протягом звітного періоду	використано коштів протягом звітного періоду	залишок коштів на початок наступного періоду

Субвенція на реалізацію публічного інвестиційного проекту на придбання обладнання, створення та модернізацію (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) закладів освіти, зокрема **військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв із посиленою військово-фізичною підготовкою**

DECIDE

швейцарсько-український проект
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Призначення:

- реалізація публічного інвестиційного проекту з придбання обладнання, створення та модернізації (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) ЗЗСО комунальної форми власності;
- завершення реалізації розпочатих у попередньому періоді проектів, які були профінансовані за рахунок субвенції, за умови готовності таких проектів на $\geq 40\%$ їх загальної вартості.

Умови:

- комплексна модернізація їдальні (харчоблока)
- співфінансування
- завершення реалізації проекту до кінця поточного року;
- освітній процес організовано за очно або змішано;
- наявність укриття, включеного до фонду захисних споруд / що вик. на договірних засадах / що побудується (облаштується) у 2025 р.;
- наявність проектної документації з проведеною експертизою проектної документації.

Співфінансування:

Обов'язковою умовою фінансування є попереднє спрямування коштів місцевих бюджетів за цільовим призначенням у частині співфінансування.

Джерелами співфінансування з місцевих бюджетів не можуть бути кошти ДФРР та міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам, включаючи залишки субвенцій з державного бюджету за попередні бюджетні періоди.

70/30	80/20	90/10	95/5
для бюджетів міських ТГ з індексом податкоспроможності 1,3 та більше, для обласних бюджетів та бюджету м. Києва	для бюджетів місцевого самоврядування з індексом податкоспроможності від 1,1 до 1,3	для бюджетів місцевого самоврядування з індексом податкоспроможності від 0,7 до 1,1	для бюджетів місцевого самоврядування з індексом податкоспроможності не більш як 0,7 та бюджетів місцевого самоврядування, з яких здійснюється фінансування закладів, що розташовані в селах (селищах), які мають статус гірських

На які заклади можна спрямовувати кошти субвенції

- військових (військово-морських, військово-спортивних) ліцеїв, ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою;
- закладів освіти із загальною чисельністю менше ніж 200 учнів та не менше ніж 100 учнів, якщо заклад є одним у ТГ, в якому освітній процес може здійснюватись очно або змішано та буде забезпечено підвезення здобувачів освіти з двох і більше закладів освіти або в приміщеннях якого буде організовано освітній процес для двох чи більше закладів освіти;
- закладів освіти із загальною чисельністю:

≥ 600 осіб	≥ 300 осіб	≥ 200 осіб
для шкіл м. Києва та міських ТГ з адміністративними центрами в містах — обласних центрах;	для шкіл у міських ТГ, а також шкіл спільної власності ТГ, що перебувають в управлінні обласних рад;	для закладів освіти, розташованих у сільських і селищних ТГ (для опорних закладів освіти без урахування учнів у філіях)

БАЗОВА КУХНЯ

На які заклади можна спрямовувати кошти субвенції

- закладів освіти технологічною моделлю «опорна кухня» із загальною чисельністю:

≥ 1500 осіб	≥ 1000 осіб	≥ 700 осіб
для шкіл м. Києва та міських ТГ з адміністративними центрами в містах — обласних центрах;	для шкіл у міських ТГ, а також шкіл спільної власності ТГ, що перебувають в управлінні обласних рад;	для закладів освіти, розташованих у сільських і селищних ТГ (для опорних закладів освіти без урахування учнів у філіях)

Загальна кількість споживачів технологічної моделі “опорна кухня” **не повинна перевищувати 2100 осіб.**

Проєкт має включати їдальні (харчоблоки) у закладах освіти, в яких буде опорна кухня та кілька отримувачів послуг прилеглих закладів освіти.

Проєкт повинен передбачати **спроможність та технічну можливість забезпечення логістики (доставки)** готових страв до отримувачів послуг прилеглих закладів освіти з дотриманням відповідних вимог до такого транспортування.

Площа харчоблоку опорної кухні має становити **не менше 160 кв. метрів** (без урахування площі обідньої зали)

Фабрика-кухня

реалізація такої технологічної моделі має бути здійснена в регіоні або запланована в поточному році;

Алгоритм:

1. Утворення Комісії наказом МОН;
2. Оголошення про початок відбору проектів;
3. Подання пропозицій заявниками (не більше 15 календарних днів з дня оголошення) у системі DREAM;
4. Пріоритизація проектів;
5. Оцінка відповідності проектів умовам відбору;
6. Формування переліку об'єктів для фінансування.

Обласні, Київська міська держадміністрації (військові адміністрації) не пізніше п'яти робочих днів з дня завершення подання заявок аналізують рейтингові списки проектів, які сформовано за результатами пріоритизації у системі DREAM, та погоджують такі списки за замовчуванням. У разі потреби можуть подати МОН обґрунтовані пропозиції щодо змін у визначеному рейтинговому списку проектів.

ДОКУМЕНТИ:

1. Копія рішення про очну форму або з поєднанням очної та дистанційної форм навчання.
2. Гарантійний лист щодо облаштування укриття протягом року в разі його відсутності.
3. Гарантійний лист щодо забезпечення співфінансування із зазначенням джерел такого фінансування.
4. Гарантійний лист щодо наявності або гарантії придбання транспортного засобу для доставки готової продукції за технологічною моделлю організації харчування “опорна кухня”.
5. Проектну документацію, позитивний звіт про результати експертизи проекту будівництва, зведений та локальний кошторис, зокрема у форматі ims.
6. Інші необхідні для розгляду та прийняття рішення комісією документи, які стосуються реалізації проекту.

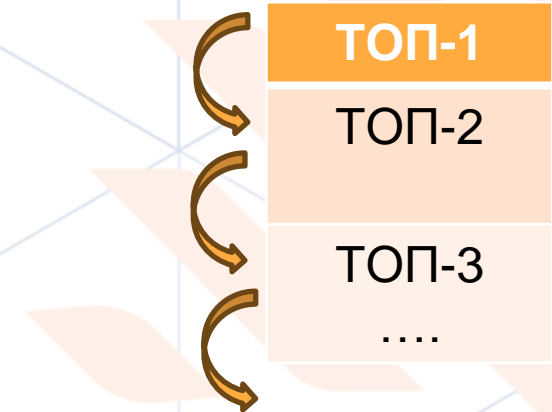
За погодженням з Агентством відновлення суб'єкти управління об'єктами комунальної власності, власники об'єктів комунальної власності (уповноважені ними особи, що управляють майном) можуть передавати функції замовника робіт (послуг) з реалізації проектів службам відновлення та розвитку інфраструктури в областях.

ПРІОРИТИЗАЦІЯ

здійснюється за допомогою системи DREAM

бальний розрахунок кумулятивного показника пріоритетності проекту

- ❑ Показник типу технологічної моделі організації харчування
(фабрика – 3 б, опорна – 2 – б, базова – 1 б; кількість учнів – по 3 б за кожні 100 учнів)
- ❑ Показник підготовленості проекту
(ПКД – 5 б, проведено тендер – 30 б, дозвіл на початок робіт – 35 б)
- ❑ Показник співфінансування проекту
(1 б за мін. %, + 1б за кожний наступний %)
- ❑ Показник сталості проекту
(рівень задоволеності потреб учнів в організації харчування, наявність укриття)
- ❑ Показник фінансової ефективності проекту
(вартість проекту / 1 учня = від 1 до 7 б)
- ❑ Показник посилення спроможності громади/області
(індекс податкоспроможності = менший індекс – більший бал)
- ❑ Показник додаткового впливу проекту
(безбар'єрність, енергоефективність,)
- ❑ Коефіцієнт пріоритезації проекту військового ліцею (10/1)
- ❑ Коефіцієнт для закладів 100-200 учнів (1,5 / 1)

- за кожним типом технол. моделі
- за кожною областю та Києвом
- + пропозиції ОДА/ОВА щодо коригування

Пропозиція Комісії МОН про перерозподіл у разі:

- відсутності зареєстрованих в установленому порядку в органах Казначейства бюджетних фінансових зобов'язань
- Кредиторської заборгованості за відповідними проектами

Додаткові критерії
(зокрема при рівності балів):

- більша кількість учнів;
- наявність укриття;
- більший обсяг співфінансування

Роз'яснення щодо використання залишків субвенції на харчування учнів 1-4 класів:

1. Нормативна база:

- **Частина 2 статті 72 Бюджетного кодексу України** передбачає, що використання залишків коштів спеціального фонду місцевого бюджету здійснюється шляхом внесення змін до рішення про місцевий бюджет за результатами річного звіту про виконання місцевого бюджету за попередній бюджетний період.
- **Постанова Кабінету Міністрів України № 13 від 10 січня 2025 року** спрощує процедуру використання залишків субвенції на харчування учнів початкових класів за спеціальним фондом, дозволяючи внести зміни до бюджету на підставі висновку місцевого фінансового органу про обсяг залишків.

Як внести зміни до місцевого бюджету у 2025 році:

1. За результатами річного звіту:

1. Після складання річного звіту про виконання місцевого бюджету за 2024 рік, залишки коштів субвенції можна врахувати у 2025 році шляхом внесення змін до рішення про місцевий бюджет.
2. Депутати місцевої ради не зобов'язані затверджувати річний звіт для цього.

2. На підставі висновку місцевого фінансового органу:

1. У разі необхідності використання залишків у січні 2025 року (до затвердження річного звіту), змінити місцевий бюджет можна на підставі офіційного висновку місцевого фінансового органу.
2. Висновок має підтвердити обсяг залишків коштів спеціального фонду бюджету, сформованих за рахунок субвенції.

Практичні кроки:

1.Отримати висновок місцевого фінансового органу:

1. Офіційний висновок повинен містити інформацію про залишки субвенції, що сформувалися на рахунках місцевого бюджету станом на 01.01.2025 року.

2.Внести зміни до рішення про місцевий бюджет:

1. Рішення ухвалюється органом місцевого самоврядування (міською, селищною чи сільською радою або військовою адміністрацією).
2. У рішенні враховується обсяг залишків субвенції та спрямовується на забезпечення харчуванням учнів початкових класів.

3.Затвердити зміни відповідно до місцевих процедур:

1. Забезпечити внесення відповідних змін до бюджетного розпису, щоб розпочати використання коштів залишку.

4. Висновок:

Місцеві ради або військові адміністрації можуть використовувати залишки субвенції станом на 01.01.2025:

- **За результатами річного звіту** про виконання місцевого бюджету.
- **На підставі висновку місцевого фінансового органу**, що дозволяє забезпечити оперативне використання коштів вже у січні 2025 року. Завдяки змінам до Постанови № 252, місцеві органи можуть використовувати залишки субвенції одразу на початку 2025 року, не чекаючи затвердження річного звіту, що дозволяє оперативно забезпечити харчування учнів.

Відповіді на запитання

КП у контексті Порядку:

Діяльність КП «» підпадає під категорію надавачів послуг з харчування, аналогічно до кейтерингу чи аутсорсингу. Відповідно до Порядку, у цьому випадку за рахунок субвенції можливе:

Оплата послуг кейтерингу/аутсорсингу або витрат на їх забезпечення. Це означає, що субвенція може покривати вартість продуктів харчування, а також витрати, пов'язані з організацією послуг з харчування (у межах затверджених бюджетних призначень).

КП «» має бути визначене надавачем послуг з харчування (на договірних умовах) між ним і закладами освіти. Фінансування за умов співфінансування: 70% — за рахунок субвенції; 30% — за рахунок місцевого бюджету.